

Sílvia Gubern

*Cuando el corazón llora por lo que ha perdido,
el espíritu ríe por lo que ha encontrado.*

Aforismo anónimo sufi¹

L'obra de Sílvia Gubern és un treball sobre els corrents invisibles que uneixen la dona amb el cosmos, o –dit d'una altra manera– la dona amb els corrents essencials de la seva visió pregonada. La seva obra pictòrica, en els rastres formals dels seus dibuixos, és el fruit d'una llarga depuració per assolir el ritme i el lligam entre ella i totes les coses. María Zambrano veu en la visió una promesa de l'ésser: “La visión perfecta por naciente se da en el ver al par lo visible, cuando se recibe en un tiempo y un espacio que se abren, vista, visibilidad enteras, juntamente y sin advertencia del prodigioso suceso. Todo es coetáneo. Y ha desaparecido el punto y el instante, que entonces advertimos que son, en su simplicidad, mediadores; que el átomo, lo indivisible, actúa como intermediario, provisional por tanto, que no hay absoluto en ellos, que tampoco lo reflejan, pues que son sin reflejar nada. Y todo lo instantáneo en su simplicidad es provisorio, sin que por ello haya que devolverlo a la duración ni a ninguna otra continuidad. Que la libertad de esta soledad, de este individuo aunque sea físico, no le será nunca negada ni sustraída, que aquello que flota solo, el instante, el punto, no regresará a masa ni a continuidad alguna. Promesa, pues, de algo más allá de su ser y de su esencia. De su ser y se su esencia sin presencia.”².

El dibuix *Tesoro* de Sílvia Gubern de la Colecció *La Relación* de Duoda, forma part de la concepció de l'art genuïna del treball d'aquesta artista. *Tesoro* consisteix en un representació sintètica: un anell amb una corona en el seu estoig obert. Al costat oposat una aliança amb dos cercols –o dues circumferències dobles–. A l'endemig, unes línies en arabesc separen aquesta representació simbòlica: de la part superior, d'una cadència de triangles, davalla en trena una forma que fineix amb un cap de serpent. “Es por estos contrastes por lo que soy capaz / de ver el contorno verdadero de las cosas.”³

El simbolisme de Sílvia és sempre originari. Fundacional. Ens remet als orígens de la creació i a aquells elements presents en les cosmogonies antigues que ella renovella tot passant-los per l'ànima. La visió, l'amor, el color, la distància i la impossibilitat es conjuguen sempre a partir de la força de la poesia, de la visió d'una imatge que, en ella, sempre és poètica. En un dels seus poemes, Sílvia Gubern escriu:

Sé lo que me espera
sé lo que hay a mi alrededor
sé también lo que no llego a alcanzar

¿Qué palabra qué gesto debe producirse
para dar la vuelta al orden del mundo?⁴

L'obra del artista és també de rebuig de l'ordre establert. Suprimeix el temps i s'encimbella en un instant de percepció pura. Aquest és el temps de la veritat i també de la nostàlgia. Però les imatges de Sílvia són fulgurants, traumaturgues – com també ho són les seves escultures, les seves fonts d'aigua, els seus objectes rutilants–. En un altre poema escriu:

Prisma tallado en diamante y fuego
Siete esferas se miran configurando una escalera

Más allá del tiempo siete rostros danzan
Y un encaje finísimo de hilo de cristal une lo diverso.⁵

L'obra de Sílvia Gubern té la reverberació de l'essencialitat en imatges diàfanes. Recupera la volatilitat, la construcció d'un rastre. Imatges clares i punyents alhora, tan llunyanes de les pràctiques artístiques de la nostra contemporaneïtat. El seu simbolisme és l'aigua de vida, el reflex del món en línies subtils. En el poema "Revelación", hi ha condensada la visió i el coneixement, i condensa també tota la seva plàstica iniciàtica: "Tumbas blancas son mis ojos / cegados ayer de tanta luz [...] / ¿Qué vieron mis ojos cuando miraron? / ¿qué estalló en mi alma con tal estrépito?".⁶

L'obra de Sílvia Gubern ens remet a arcans closos dins de la seva interioritat, un tresor de signes i d'imatges sensibles que participen també d'una transfiguració de la realitat.

Maria J. Balsach

**Text de Maria J. Balsach publicat a: *La Relació. Documents 2000-2008*.
Barcelona: Duoda, Centre de Recerca de dones / Publicacions i Edicions
Universitat de Barcelona, 2009: 91**

NOTES

¹ Aforisme sufi citat per Sílvia Gubern en l'encapçalament del poema "Vacuidad", en Sílvia Gubern, *Silvas. Obra poética*, Barcelona, Linkgua ed., 2007, pàg. 93.

² María Zambrano, "La esfera", en *Notas de un método*, Madrid, Mondadori, 1989, pàg.137.

³ Sílvia Gubern, *Silvas. Obra poética*, op. cit., pàg. 37.

⁴ *Ibidem*, pàg. 36.

⁵ Ibídem, pàg. 85.

⁶ Sílvia Gubern, “Revelación”, Ibídem, pàgs. 107-110.